

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Secunda. TExtus: Dedit ei decem mnas. Thema: Liberalitas, facit
felicem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO SANCTI LEOPOLDI.

CONCIO TERTIA.

Dedit ei decem mnas. Luca 19.

Textus.

Liberalitas felicem, & magnum facit Datorem.

Thema.

S Cipio Bargalius super vivas fontis aquas scripsit: *Dum fluit, crescit: Qui liberaliter beneficia in proximum profundit; crescit, proficiet, exaltabitur, felix, & magnus erit: Scriptura teste: Victoriā, & honorem acquirēt, qui dat munera.* Prov. cap. 22. *Alii divitiis dunt propria, & ditiores sunt.* Proverb. cap. 11. *In lucrum cedunt, quae bene meritis conceduntur.* scribit Cassiodorus Vari. 3. *Liberalitatis gratia, & Regum gloria, & Regnorum fundamentum.* docet Aristoteles ad Alexandrum. *Liberalitate nihil est natura hominis accommodatius.* perorat Cicero 1. officiorum: *Beneficium dando, accipit.* inquit Publ. Mimus. *Hoc uno beata sunt regna, benefacere cum semper possunt.* habet Nicremb. *Nunquam parcendum est muneribus, nunquam numeris, cum numeris res iusta confici possunt, quorum parsimonia publica rei obfuit, quod saepe jus sine tumultu, & sanguine vix obrinnit, cum pace liberalitas vidit accedere.* Forsterus in not. ad l. 16. Tac. *Audiamus Patres: Quomodo fontium gurgites cum hauriantur, uberius scaturiunt, aliusque quam prius exiliunt, eodem modo disciunt cum hauriuntur, decrementum minimè patiuntur.* docet S. Isidorus Pelus. lib. 1. ep. 466. *Qui dando dicitur.*

Exordium.

Textus Sacrae Scripturae.

Patres.

S. Isidorus.

Pars II.

(Z z)

vine

- S. Basilii. *vina gratia confidunt, puteos imitantur, qui continè exhausti, minimè deficiunt; sed duplo copiosiores evadunt.* scribit S. Basiliius hom. 3. ad divites avaros. *Inexhausta sunt beneficentia opes, nam largiendo acquiruntur, ac dispensando colliguntur.* inquit Agapitus epistola paranetica. Num. 44. *Iustitia & beneficentia tam immortales sunt, quam mens & anima, qua bonis operibus similitudinem Dei assequitur.* scribit Lactantius lib. de ira Dei. Et iterum: *Nihil tam divinum habet homo, quam de aliis bene mereri.* Liberalitatis elogium describit S. Gregorius Nissenus orat. de pauperum amore: *Hac est felicitas omnes, hac est omnium virtutum laudatissima, hac assidet Deus, & magna est cum eo necessitudine conjuncta.* Finio cum Langio Josepho in Polyanth. fol. 656. *Sicut, quò quis sapius docet, et evadit doctior, ita quò plura quis liberaliter aliis largitur, tantò doctior efficitur.* Divino implorato auxilio desuper Conceptus dicam.

CONCEPTUS I.

- Confirmatio. Narrat S. Evangelista Joannes cap. 6. Judæos convalesse, ut JESUM Regem sibi facerent: *JESUS ergo cum cognovisset, quia venturi essent, ut facerent eum Regem, fugit in montem ipse solus.* Quid eos movit, ut Christum Regem deponere, & sibi constituere voluerint? fors charitas, ex qua sanabat infirmos, & languores curabat? fors eos movit Zelus, quo benignissimus Dominus verbum Dei eis deprædicabat? alia est virtus, quæ plebem Judaicam movit, ut unanimi voto Christum sibi Regem constituere intendant; est quæ liberalitas. Hominum quinque millia liberalissimè cibavit: *Discubuerunt ergo viri numero quasi quinque millia; accepit ergo JESUS panes, & cum gratias egisset, distribuit discumbentibus; similiter & ex piscibus quantum volebant; certo liberalissimè dedit, qui dedit quantum volebant; & hæc liberalitas, beneficentia, adeò movit populum, ut in Regem Christum proclamare, ac coronare confiterentur.*

illi verò homines, cum vidissent, quod JESUS fecerat signum, dicebant: quia hic est verè Propheta, qui venturus est in mundum &c. JESUS ergo cum cognovisset quia venturi essent, ut raperent eum, & facerent eum Regem, fugit iterum in montem ipse solus. Liberalitas, ac magnificentia, magnos facit, extollit, ac felicitat. Seneca subscribente: lib. 3. de benefi. cap. 15. *Qui dat beneficia, Deos imitatur.*

CONCEPTUS II.

Ex creatione tot præstantissimarum creaturarum venit, quod Barbarus Turca, DEUM Dominum Universi agnoscat: S. Eligius hom. 11. de Sanctissimo Altaris Sacramento, Eucharistia, etiam asserit: *Sacramento Eucharistia totus mundus subjugatus est.* Sacramento altaris effecit Christus, ut ab omni Christiano Dominus agnoscat, omnis se Christo, ut Dominationi suæ se subjiciat, Deum, & Monarcham universi veneretur, magnificat, ac deprædicet. Sed cur rectè ex opere creationis tot excellentissimarum creaturarum, etiam lumine naturæ, gentiles in cognitionem numinis, & summi entis deveniunt, Deum, Dominum, & Monarcham universi agnoscunt? Deindè, cur rectè Sacramentum Eucharistia instituendo, Christus effecit, ut ei se omnis Christicola, qua supremæ Dominationi, ac summæ potestati subjiciat, colat, & veneretur? ad primam quæstionem respondet S. Gregorius Nazianz. orat: 41. Tot, & tam præstantes creaturas creando, Deus suam magnificam liberalitatem fecit innotescere, non enim idè tantum creavit Deus Cherubinos, ac Seraphinos, ac Angelorum choros, ut suam majestatem super sidera laudarent, sed ut & hominum tutelæ, & curatelæ prodesse: *Angelis suis Deus mandavit de te, ut te custodiant in omnibus viis tuis &c.* Psalmo. 9. Non creavit hominem tantum, ut is thura adoleret super Altare Numini; sed etiam, ut DEUM amando, ac colendo, suaviter his terrenis opibus, ac creaturis potiretur, & tandem gloria cœlesti frueretur: Creavit Deus unico verbo, Angelos ac homines, non tam ad suam gloriam, quam

(Z z) 2

quàm

quàm ut haberet subjecta, in quæ transfunderet opes magnitudinis suæ, & quibus tribueret perfectionem suæ existentie, hæc gratiæ sanctitatem, & præmiorum suorum beatitudinem: audiamus verba S. Gregorii: *Bonitati minimè satis erat, sua ipsius sola contemplatione moveri, sed bonum diffundi, ac promulgari oportebat, ut plura essent, quæ beneficio afficerentur.* Ergo liberalitas creationis, communicationis sui in omnes creaturas, naturali lumine etiam barbarum inducit, ut Deo Dominum universi attribuat, Monarcham cunctorum agnoscat, & honoret. Ad secundam quæstionem, quod nempe Sacramentum communionis totus mundus subjugatus sit, Christiani inibi Deum esse agnoscant, Dominum, & Monarcham suum adorent; causalem dicit esse S. Thomas liberalitatem, quia in Eucharistia Christus se totum in nostros usus contulit: Joannis cap. 6. *Carne mea verè est cibus: & sanguis meus verè est potus:* Desuper S. Thomas Aquinas: *Hæc de nostro assumpsit, totum nobis contulit ad salutem.* Liberalitas ergo est qualificans illa virtus, quæ liberales nonnisi magnos, & felices facit.

CONCEPTUS III.

Jacob benedicens filios suos dum ad Josephum devenisset, ita inquit. *Filius accrescens Joseph, filius accrescens.* Crevit utique Joseph in honore, & dignitate, in thesauris, & divitiis. Ita textus Genes. 41. *Tu eris super domum meam, & ad tui imperium cunctus populus obediet, uno tantum regni solio præcedam te &c. dixitque rursus Pharaon ad Joseph: Ecce constituo te super universam terram Ægypti, tulitque annulum de manu sua, & dedit eum in manu ejus, vestivitque eum cum stola byssina, & collo torquem auream circumposuit &c.* Quid adeò accrescere fecit Joseph? quid tam honoratum, potentem eum effecit? fecit liberalitas, de qua Genesis cap. 43. legitur, Magna Annae caritas exorta est in terra Mesopotamiæ, adeò ut & in Ægyptum

facere Zachæum, extollere in filium Abrahæ, salute, & benedictione divina amplificare substantiam, & domum ejus. Hanc mentem subscribit S. Chrysologus Serm. 54. de def- & ascensu Zachæi, *descende ante Dominum de adamantina arbore, ut post ortem Dominicæ passionis ascendas.* Liberalitas ergo est illa virtus meritoria, quæ nisi ascensus, & salutes parat.

CONCEPTUS V.

Abraham senex ablegat servum suum, quem habebat filiosissimum, præpositum domûs suæ, ut pro filio suo Isaac sponsam quærat, & adducat: è millibus filiabus hic servus elegit Rebecca: quæ est qualitas in hac Virgine, ob quam præcuncta eligitur, sicque magna Domina, dives, & potens matrona, in futurum constituitur? an fors qualitas Rebecca est pervertentis nobilitatis? an temporalium bonorum, opum, & divitiarum copia, ac abundantia? nec præcipuæ nobilitatis, mine divitiarum Rebecca fuit, quæ ergo qualitas in ea adeo præstans, ob quam è mille filiabus in sponsam eligitur Isaac, ac magnificatur? qualitas ac virtus eximia, ob quam in sponsam Isaac electa est Rebecca, sicque magnificata, est liberalitas, ac beneficentia, patet ex Scripturætextu. *Rebecca descendens ad fontem, & impleverat hydriam aquâ, ac revertebatur, occurritque ei servus, & ait: pauxillum aquæ mihi ad bibendum præbe de hydria tua; quæ respondit: bibe Domine mi, celeriter deposuit hydriam super ulnam suam, & dedit ei potum. Cumque ille bibisset, adjecit, quin & camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant. Effundensque hydriam in canalibus, recurrit ad puteum, ut hauriret aquam, & haustam omnibus camelis dedit. &c. Et addidit dicens: Palearum quoque, & Feni præ-*

mirum est apud nos, & locus spaciosus ad manendum. Quod Rebecca petenti servo haustum tribuat, charitatis est officium, quod plus præstet Rebecca, quàm ab ea petatur, nempe camelis aquam hauriat, locum ad manendum in domo Patris sui non petenti ultroneè offerat, liberalitas est, & beneficentia, & hæc liberalitate, & munificentia exploratâ, fuit qualitas in Rebecca Virgine, ob quam è millibus fuit electa in sponsam Isaaci, felix, dives ac honorata effecta est. Liberalitas mirum exaltat honorum titulis fulgentes, possessionibus prædivites efficit.

CONCEPTUS VI.

Sponsam mirantur Angeli: *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum suum:* Cantic. 8. Alcentus honorem & dignitatem significat; deliciarum affluxus divitias notat: ergo honoratissima, dignissima habetur sponsa, facta possessionibus abundans; quid sponsam tam honoratam, tam abundantem fecit? dicitur Cantic. 3. *Ducam in domum matris meæ, & in cubiculum genericis meæ, & dabo ei poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.* Quod peregrino sponso, in domo sua fecerit habitaculum, quod sitienti haustum præbuerit, charitatis opus erat; ast quod non tam in domum, sed in intimum cubile introducat, quod non tam haustum ordinarium, sed potum exquisitum, vinum conditum, mustum malorum granatorum tribuerit, munus erat generosæ liberalitatis, ac beneficentiæ; & hæc liberalitas sponsæ, aded magnificavit, exaltavit, ditavit dilectam. Liberalitas est, quæ liberalem ditat honore, ac possessionibus.

CONCEPTUS VII.

Non sine mysterio sacer textus Elcanam, maritum Annæ dicit fuisse, *filium Jeroan Ephrataeum.* 1. Regum. cap. 1. Quale in hoc, quod Elcanam, filium Jeroan Ephratæum vocet, mysterium latet? mysterium detegit S. Cajetanus: Jeroan, ut interlinari

ncari

neari placet, idem est, quod *benignus ac liberalis*. Ephraïm autem, idem significat, quod *honoribus pralucere, divitiis excedere*. Describitur ergo Elcana filius Jeroan, filius beneficus ac liberalis, & additur Ephraïm, hoc est, honoratus ac dives, quasi ad latus hæreant, & fidi comites liberalitatem sequantur honor, ac divitiæ, felicitas ac prosperitas. Audiantur verba Ceterani, hîc: *Describitur Elcana vir non communis, sed Augustinus ab augmento, quod creditur opum, & honoris*. Egregiè Callistrus de liberalitate: 3. Vari. 39. *Suo quodam privilegio veluti a qua donantur, exposcit*. Liberalitas comites alit, honores & divitias.

Epilogus

Hortor verbis S. Pauli ad Hebræos cap. 13. *Beneficentia & communionis*, S. Theophylactus legit: *Communitate ut non oblivisci, talibus enim hostiis promeretur Deus*. Si Deus, ergo etiam Deo Gloria, & divitiæ.

Amen.

